1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюзу: (201) 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 194. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЖОВТНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, OCTOBER 19, 1973 No. 194. VOL. LXXX.

У ГАРВАРДІ ВІДМІЧЕНО СТОЛІТТЯ НТШ

Кембридж, Масс. (Н.Н.). — У днях 11 та 12-го жовтня 1973 р. тут у Гарвардському Університеті мала місце знаменна подія: новозаснований у цьому престижевому університеті Український Науковий Інститут, як свій перший публічний виступ, влаштував наукову конференцію для звеличання століття Наукового Т-ва ім. Шевченка. На увагу заслуговує факт, що Український Науковий Інститут зорганізував наукову конференцію разом з Українською Вільною Академією Наук в ЗСА та Українським Історичним Товариством, при участі Історично-Філософічної Секції самого ж ювілята, цебто НТШ (Сарсель).

Конференція відбулася у просторій залі „Форум Рум" бібліотеки Лямонт, однієї із складових частин Гарвардської бібліотеки, та мала дві сесії: англомовну (11 жовтня, год. 4-6 по пол.) і україномовну (12 жовтня, год. 10:30-1:30).

Англомовну сесію відкрив директор Українського Наукового Інституту проф. О. Пріцак святочною доповіддю: „Століття НТШ". Доповідач підкреслив, що заснування спочатку літературного, а опісля наукового Т-ва ім. Шевченка було відповіддю українських діячів культури на ганебні акти, що забороняли українське друковане і живе слово (Валуєвський циркуляр з 1863 р. та Емський акт із 1876 р.). Товариство досягнуло свого розвитку в рр. 1894-1914, коли були наявні такі чотири фактори:

1. Скупчення більшого числа науковців в одному університетському центрі (постійність місця);

2. Існування в даному центрі (Львів) професур з українських дисциплін (постійний доплив сил);

3. Фінансова допомога меценатів із східньоукраїнських земель та дотації австрійського уряду (постійний бюджет, створення бібліотеки і видавничої справи);

4. Фахове наукове плянування та сміливі його горизонти (діяльність проф. Михайла Грушевського).

Опісля проф. Едвард Кінен привітав конференцію від імени правління Гарвардського Університету та наукових установ, що займаються Східньою Европою. Він звернув увагу на зміну, яка наступила протягом останніх 100 років. В році видачі Валуєвського циркуляра, цебто в р. 1863, студент Гарварду Jeremiah Curtin (помер 1906 р.), зацікавився слов'янськими мовами, в тому й українською, але в бібліотеці університету не міг найти ні однієї книжки слов'янськими мовами. У 20-х роках нашого століття, завдяки далековидній політиці проф. Куліджа, тодішнього директора Гарвардської бібліотеки, закуплено кількадесят тисяч слов'янських книг, між ними багато українських або про Україну. А тепер є там окремі українські відділи, а крім того три українські катедри та Науковий Інститут. Це подає найкращу запоруку про невмиручість української науки.

Після цих двох вступних доповідей почалася властива сесія під моттом: „Зміна естафети". В ній взяли участь три вихованці українських програм, які репрезентували три дисципліни, що ними НТШ спеціяльно цікавилося: історію, літературу і фолкльор. У цей спосіб найновіша ґенерація українських науковців рішила вшанувати діла своїх попередників: ділом підкріпити свій духовний зв'язок з ними, а теж висказати їм свою вдячність.

Історію репрезентував д-р Орест Субтельний доповіддю п.н. „Перша українська еміґрація 1709-1742: Порівняльна перспектива". У відміну від дотеперішніх дослідників, що звичайно трактували українську еміґрацію після Полтави у зв'язку з пізнішими, доповідач зайнявся причинами, чому у першій половині 18 століття мали місце політичні еміґрації в Україні, Польщі, Ливонії, Угорщині та Молдавії. Крім того, він звернув увагу на численні факти співпраці поміж тими еміґраціями.

„Козацька Україна у польській романтичній літературі" — була темою доповіді докторанта Григорія Грабо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Проф. Всеволод Ісаїв очолив Наукову Раду УСІ

Ню Йорк (М. К.) — В суботу 6 жовтня 1973 р. відбулися тут збори членів науковців Українського Соціологічного Інституту (УСІ) у власному будинку при 231 схід 14 вулиці. Очолив Інститут проф. д-р Всеволод Е. Ісаїв, Відділ соціології, Торонтський університет. Заступником голови Наукової Ради обрано проф. д-ра Володимира К. Нагірного, університет міста Ню Йорк; секретарем став проф. д-р Ярослав Гарасимів, Бостонський університет, відпоручником Наукової Ради до Президії УСІ назначено д-ра Ігоря Гурина.

Членами Наукової Ради обрано: д-ра Володимира Бандеру, — Філядельфійського університету, проф. д-ра Любомира Винаря, — Кентський університет, проф. д-ра Івана Головінського, — Ратґерс університет, д-ра Романа Дражньовського — Американське Географічне Т-во, проф. Ігоря Зєлика — Сітон Гол університет.

Збори затвердили президента УСІ інж. Атанаса М. Мілянича і голову Фінансової Ради Маріяна Коця.

Віддано до друку у Видавництві М. Коця Науковий Збірник з дослідів Інституту за останні чотири роки. Вирішено докінчити опрацювання Довідника Українців у світі; продовжувати опрацювання карт українських поселень, а зокрема Ювілейної карти до 200-річчя ЗСА.

На зборах привітано сеньйора українських соціологів, д-ра Степана Ріпецького, який виготовляє працю про Український Соціологічний Інститут у Відні та його продовження у Празі. Збори схвалили вітати проф. д-ра Ілю Витановича та бажати йому повного повороту до здоров'я.

М. Р. Шкавритко відійшов з редакції „Канадійського фармера"

Вінніпеґ. — У зв'язку з продажем тижневої газети „Канадійський фармер", що появлялася в Канаді упродовж останніх 70-ти років у фірмі National Publishers, Ltd., власником якої був чех Ч. Доячек, наступили там також зміни у редакційній обсаді. Дотеперішній головний редактор д-р М. Р. Шкавритко перестав працювати в газеті з 1 жовтня ц.р., коли то газета стала формально власністю Української видавничої спілки „Тризуб". Видавнича спілка „Тризуб" видає також тижневик „Український голос". На терені ЗСА „Канадійський фармер" появлявся під назвою „Вільний світ". Інформуючи про свій відхід від праці в цій газеті, д-р М. Шкавритко складає подяку всім співробітникам „Канадійського фармера" і „Вільного світу", кореспондентам, читачам „за сердешні відносини та спонтанну піддержку".

Арабські міністри обговорювали з президентом Ніксоном плян замирення

Вашингтон. — У середу, 17-го жовтня, чотири арабські міністри закордонних справ передали президентові Ніксонові плян замирення на Близькому Сході та звернулися з проханням, щоб ЗСА взяли на себе ролю посередника в цьому збройному конфлікті. Речник цих арабських міністрів закордонних справ Омар Саґґаф із Саудівської Арабії заявив, що вони говорять в імені 18 арабських країн. Деталі арабського пляну замирення на Близькому Сході не були подані пресі, але відомо, що цей плян займає більш примирливе становище ніж попередні арабські пропозиції. Одне арабське джерело поінформувало, що плян можна вважати компромісом між вимогами єгипетського президента Анвара ель-Садата, який вимагає, щоб Ізраїль віддав всі арабські землі, захоплені в 1967-му році, та пропозицією ЗСА, щоб бойові дії були припинені на теперішніх фронтах.

Під час цієї зустрічі президент Ніксон і державний секретар Генрі Кіссінджер додали свої пропозиції щодо арабського пляну замирення. В середу вечером арабські міністри закордонних справ вернулися до Ню Йорку, де пропозиції президента Ніксона та Генрі Кіссінджера будуть обговорені ширшим кругом представників арабських країн. Речник Білого Дому заявив, що під час одногодинної зустрічі президента Ніксона з арабськими міністрами не було заторкнене контроверсійне питання арабської нафти. Після цієї зустрічі обидві сторони заявили, що переговори були продуктивні, а закордонний міністер Саудівської Арабії Омар Саґґаф навіть сказав, що надіється, що президент Ніксон, який міг закінчити війну у В'єтнамі, зуміє відіграти важливу ролю в приверненні миру на Близькому Сході. Крім міністра закордонних справ Саудівської Арабії, на розмові з президентом Ніксоном і державним секретарем Генрі Кіссінджером були міністри закордонних справ Мороккo, Кувейту та Альжирії. По американській стороні був також присутній Джозеф Сіско, асистент державного секретаря для справ Близького Сходу та Південної Азії.

Відбулася ювілейна осіння зустріч лікарів на Союзівці

Союзівка (І. К.) — В днях 13-14 жовтня ц. р. відбулася тут, при гарній, „золотій" погоді, традиційна вже Осіння Зустріч Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, Відділу Метрополії Ню Йорку, що її влаштовує тут цей Відділ щороку, майже відпочатку існування Союзівки. Цим разом зустріч лікарів, їх родин та гостей, що зібралися на цій оселі в числі понад 120 осіб, мала ювілейний характер, — як це підкреслив голова Відділу, д-р Маркіян Міґоцький, відкриваючи зустріч, започатковану спільною вечерою у концертовій залі „Веселки" в суботу, 13-го жовтня вечором. Перед тим, о год. 4-ій по пол., д-р Орест Заклинський з Ню Йорку висвітлював цікаві прозірки із своїх мандрівок по країнах Східньої Африки. У вступному слові д-р Міґоцький згадав, що в цьому році святкують своє 20-річчя Відділ УЛТПА Метрополії Ню Йорку спільно із Союзівкою. Він привітав також двох інших ювілятів, визначних українських лікарів-громадян, д-ра Романа Осінчука і д-ра Мирона Зарицького, які відзначають своє юне 70-річчя. Д-р Мирослав Орловський з Огайо привітав присутню на зустрічі групу лікарів з останнього випуску абсольвентів Українського Медичного Інституту ю Львові. Після спільної вечері відбулася концертова програма, в якій взяли участь піяністка Люба Жук з Монтреалю та гість з Лондону, співак-бандурист Володимир Луців, який своїм успішним виступом на цій зустрічі започаткував концертове турне по Америці. Програмою проводив Іван Керницький-Ікер. По концерті учасники зустрічі весело забавлялися під звуки оркестри „Амор".

В неділю, 14 жовтня, після Служби Божої, відбулася в залі бібліотеки ілюстрована прозірками медична доповідь одного з молодших членів Т-ва, д-ра Юрія Сая, що провадить приватну практику в ділянці хірургії в Монтклер, Н. Дж. Наприкінці д-р Роман Осінчук присвятив свій спомин одному з найвидатніших українських лікарів, сл. п. д-рові Маріянові Панчишинові, у 30-річчя його смерти.

Дружина „Метс" перемогою 6:1 вирівняла рахунок гор Світових Серій бейзболу

Ню Йорк. — В четвертих змаганнях цьогорічних Світових Серій бейзболу, які відбулися 17-го жовтня на Шей стадіоні, здобула дружина „Метс" з Ню Йорку переконливу перемогу 6:1 над дружиною „Асів" з Овкленду, Каліфорнії. Цією виграною нюйоркські „Метс" вирівняли рахунок гор Світових Серій бейзболу на 2:2 і скріпили свої вигляди на здобуття звання чемпіонів світу, до осягнення якого потрібно їм ще двох перемог у дальших зустрічах Світових Серій з „Асами". Чергові змагання серій мають ще відбутися в Ню Йорку, після чого дві дальші зустрічі, в міру потреби, тобто до вирішення чемпіона з чотирма перемогами, в Овкленді.

Героями цієї четвертої гри Світових Серій були в дружині переможців „Метс" з Ню Йорку: Расті Ставб, завдяки ударам якого здобула дружина „Метс" 5 із 6 пробігів зустрічі, та кидач Джон Матляк, який своїми цільними метами дозволив дружині „Асів" на осягнення тільки одного пробігу.

Арабські країни та Іран підвищили ціну на нафту

Кувейт. — Держави в районі Перського заливу, які належать до групи найбільших продуцентів нафти, вирішили збільшити ціну на нафту з 3.12 до 3.65 дол. за бочку,тобто на 17 процентів. Згідно з повідомленням з наради представників цих країн, ця підвишка в ціні не пов'язана в ніякій мірі з конфліктом на Близькому Сході. Все таки, ці представники продовжуватимуть наради з метою узгіднити плян використання нафти під кутом максимальної допомоги Єгиптові та Сирії у війні з Ізраїлем. Підвищення цін на нафту заторкне відразу і у найбільшій мірі держави Західньої Европи та Японію, для яких ці арабські держави та Іран є головним постачальником нафти. У незначній мірі це позначиться в ЗСА, які імпортують всього 6 процентів свого запотребування в нафті з цього простору.

ІЗРАЇЛЬ ВІДКИНУВ АРАБСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ЗАМИРЕННЯ; НА СИНАЙСЬКОМУ ПІВОСТРОВІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ВАЖКІ БОЇ; А. КОСИҐІН ВІДВІДАВ КАЇРО

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ібан формально поінформував, що пропозиції єгипетського уряду щодо припинення війни на Близькому Сході та започаткування мирних переговорів у цій формі для Ізраїля „тотально несприємливі". В оцінці Ізраїля, пропозиції, що їх з'ясував у своїй промові перед парляментом президент Єгипту Анвар ель-Садат, є „твердші" порівняно з пропозиціями з-перед відновлення війни. Ізраїль готовий кожночасно заперестати воєнні дії, але без ніяких політичних передумов ані з ізраїльського, ні з арабського боку. Передумови замирення на Близькому Сході мають бути визначені, заявив Абба Ібан, в час мирних переговорів після припинення війни. Коли йдеться про становище Ізраїля у питанні територій, то Ізраїль готовий піти на „найдалі йдучі компроміси", щоб тільки досягнути тривалого миру. Одинока передумова при цьому мусить бути врахована, а це питання національної безпеки Ізраїля, яка не може бути наражена підписаним мирним договором. За словами Абби Ібана, границі з 1967 року, на яких настоюють араби, не ґарантують Ізраїлеві такої безпеки і тому Ізраїль їх не може акцептувати. Абба Ібан заявив, що „коли йдеться про мирну конференцію, то ми погодимося на границі з нашими сусідами в часі переговорів. Ми не вимагаємо від них приймати наперед будь-як зобов'язання, але також не хочемо самі приймати будь-яких зобов'язань". Становище Ізраїля до всіх цих питань з'ясувала, сказав Абба Ібан, Ґолда Меїр, прем'єр-міністер Ізраїля, у окремих листах, пересланих останньо урядам приязних до Ізраїля держав.

Бої панцерних частин здовж Суезу

Тель Авів/Каїро. — Ізраїльські та єгипетські джерела повідомляють, що на просторі яких 100 миль на схід від Суезького каналу вже третій день продовжуються бої єгипетських та ізраїльських панцерних частин. Ізраїльське командування зосередило всю свою увагу на синайському фронті з метою знищити єгипетську армію, яка перейшла на східній беріг Суезу і закріпилася на Синайському півострові. Ніяких даних про висліди боїв немає, не рахуючи офіційних обережних комунікатів, бо обидві сторони не дозволяють кореспондентам перебувати у зоні безпосередніх боїв. Ізраїльське командування також інформує, що ця ізраїльська група, яка продісталася на західній берег Суезу, продовжує там свої операції, завдаючи шкоди єгипетським воєнним інсталяціям. Єгиптяни,зі свого боку, заперечують наявність будь - яких ізраїльських частин на захід від Суезу. Бої здовж Суезького каналу відвернули увагу від сирійського фронту, де ізраїльтяни обмежуються до оборонних акцій в районі Сасса. З'єднані війська Сирії, Марокко, Іраку та Йорданії безупинно атакують ізраїльські оборонні позиції в цьому районі, але без ніякого успіху.

Переговори А. Косиґіна з Садатом

Каїро. — За офіційно непідтвердженими ще інформаціями, сюди прибув 16 жовтня совєтський прем'єр А. Косиґін, який мав перевести розмови з президентом Єгипту Анваром ель-Садатом щодо умов замирення на Близькому Сході. Як відомо, у своїй промові перед парляментом того ж дня ель-Садат нічого не сказав про переговори з СССР, чи про приїзд Косиґіна. Дипломатичні кола здогадуються, що завданням відвідин Косиґіна було переконати єгипетський уряд про конечність негайного замирення з врахованням тепер наявних фронтових ліній, які зокрема для Єгипту є догідніші від демаркаційної лінії з 1967 року. Підстави для таких припущень дають заяви Брежнєва і Косиґіна в Москві у розмовах з данським прем'єром Анкером Йорґенсеном. І Брежнєв і Косиґін підкреслювали у розмовах про конечність заходів, щоб допровадити до найскорішого замирення на Близькому Сході.

УВУ видав Альбом репродукцій скульптора Григора Крука

До Редакції „Свободи" надійшло нове видання Українського Вільного Університету: розкішно виданий мистецький альбом репродукцій різьб нашого відомого скульптора Григора Крука із Мюнхену. Альбом подуманий, як репрезентативне видання — також як предмет дарунків для чужинців. Вступ французького критика Жана Кассу, аналізу творчости Крука пера Ізи Бавер, коротку біографію мистця із переліком його індивідуальних виставок (16) у різних місцевостях (Мюнхен, Париж, Рим, Ню Йорк, Відень, Філядельфія, Торонто, Меран, Дубровнік, Женева і Бохум). Потім є 159 таблиць із мистецькими репродукціями. Формат — репрезентативний — великої чвірки. Книжка видана фахово — у німецькому спеціялізованому видавництві.

Книжку завдячує УВУ та Григор Крук генеральному консулеві Кипру для Баварії, Баден-Вюртенберґії та Гессену — відомому німецькому видавцеві та журналістові Гансові Дюрмаєрові, що довгі роки був директором знаного південно-німецького щоденника „Зюддойче-Цайтунґ", одного із найвпливовіших видань повоєнної Німеччини, декорованого численними німецькими (федеральними), баварськими та австрійськими орденами. Бажаючи спричинитися до поширення українських культурних зв'язків, Меценат висловив бажання, щоб книжка могла дійти до якнайширших міжнародних кол і тому пропонував, щоб це був мистецький альбом, який міг би згодом піддати думку, щоб й інші меценати пішли його слідом. Тому також допоміг він, щоб супровідні тексти були в англійській та німецькій мовах. Врешті, за його допомогою оформлення й друк книги перейняло на себе фахове видавництво. (Гл. на цю тему стаття Івана Кедрина „Григор Крук і УВУ на 2-ій сторінці в цьому числі). Ціна книжки 68 нм. (тобто сьогодні бл. 28.50 дол.) і замовляти її можна в УВУ — Ukrainische Freie Universität, 8 München 80, Laplacestrasse 24, West Germany.

СОВЄТИ ВІДПОВІДАЮТЬ НА ЗАХОДИ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЧЕНИХ В ОБОРОНІ А. САХАРОВА

Москва. — Совєтська „Литературная газета" з 17-го жовтня опублікувала відкритий лист президента Академії Наук СССР Мстислава В. Келдіша до президента Американської Академії Наук в Бостоні Гарвея Брукса у відповідь на заходи Академії в обороні совєтського дисидента і почесного члена Американської Академії А. Сахарова. Це вже друге того роду совєтське офіційне становище за останній тиждень щодо академіка С. Сахарова з дуже гострою критикою його поглядів. Перша критика після відносно довгої перерви появилася у статті в „Комуністі". М. В. Келдіш у своєму листі критикує оборонні заходи американських вчених, заявляючи, що у листі Американської Академії є „очевидне перекручення справжніх мотивів і позицій совєтських вчених", коли їх західні вчені критикують за публічні виступи проти А. Сахарова. За словами М. В. Келдіша „члени Академії Наук СССР критикували Сахарова, бо він, насправді, виступав проти відпруження і скріплення позитивного звороту у міжнародному житті, проти нормалізації у відносинах між західніми країнами і Совєтським Союзом. Більше того, він закликав Захід поліпшувати відносини тільки при передумові, що Совєтський Союз акцептує ряд ультимативних передумов, що заторкують суверенні права совєтського народу. А. Д. Сахаров очорнював совєтську дійсність і нашої країни у міжнародних взаєминах, приписуючи їм агресивні наміри. Такими своїми акціями академік А. Д. Сахаров спричинює шкоди не тільки інтересам Совєтського Союзу, а й інших країн і народів, які щиро прагнуть відпруження і міжнародного співробітництва". Як приклад „політичної сліпоти" Сахарова, Келдіш наводить становище Сахарова до подій в Чілє. В такій ситуації — твердить Келдіш — совєтські вчені мусіли осудити Сахарова і тому вимоги з боку західніх вчених, мовляв, цього не можна було робити, є неправдані. „Дозвольте вам сказати цілком відкрито, — пише М. В. Келдіш, — що ми вважаємо ваші претенсії за безпідставні і буде безцільно продовжувати обмін листами в цій справі".

М. В. Келдіш у своєму відкритому листі твердить, що „Сахаров не був предметом і не є предметом будьякої дискримінації. Аж до тепер він має всяку нагоду для наукової праці. Коли ж останньо, фактично, він покинув науку, то це сталося не ізза чиєсь вини, а за його власним бажанням. Голосна кампанія, що розгорнулася на Заході довкруги Сахарова, в нашому переконанні, є корисною тільки для тих сил, які прагнули б завернути світ до понурих днів холодної війни".

Загроза зірвати науковий і культурний обмін не вплине на зміну совєтської політики

Окрему увагу у своєму відкритому листі М. В. Келдіш присвятив питанню наукового і культурного обміну між СССР та ЗСА, мовляв, акція проти Сахарова в СССР може негативно позначитися на такому обміні. В. М. Келдіш підкреслює, що совєтські науковці прекрасно доцінюють важливість такого обміну ,але вони також обстоюють „іншу важливу засаду, яка має бути, очевидно перестерігана, — невтручування у внутрішні справи інших... Намагання використати ці обміни з метою вплинути на політичні позиції совєтських вчених є цілком безвиглядною справою, поминаючи вже етичний аспект справи. Ми є за широкий розвиток наукового співробітництва в умовах взаємного пошанування традицій і правил, які існують в кожній країні" — пише В. М. Келдіш.

Торонто готується до Світового Конгресу Вільних Українців

Торонто (вл). — На привітання Другого Світового Конґресу Вільних Українців (СКВУ), що відбудеться в Торонті в днях 1 - 4 листопада ц.р., торонтські українські організації та ансамблі, що є активними в ділянці культури та мистецтва, приготовляють чимало мистецьких імпрез та виступів. Згадати б тільки концерт хорових та танцювальних молодіжних ансамблів МУНО, ОДУМ та СУМ під час Всенародної маніфестації у найбільшій залі Торонта Maple Leaf Gardens (16 тисяч місць), виставу драми Івана Франка „Украдене щастя" силами театрального ансамблю „Заграва", що відбудеться в п'ятницю, 2-го листопада, в залі St. Laurence Center та цікаві виставки творів наших образотворчих мистців. І так:

- В Інституті св. Володимира при вул. Spadina 620 відбуватиметься в час Конґресу виставка одного з найвидатніших тепер українських мистців-малярів на еміґрації, Омеляна Мазурика з Парижу;
- В галерії Осередку Мистецтва Суспільної Служби Українців Канади приготовляється цікава мистецька виставка „малих форм", тобто виставка малих вимірів скульптури, мистецької графіки та кераміки. Репрезентовані будуть у цій виставці, крім старших, відомих уже мистців Канади та Америки, також молоді мистці Торонта;
- Мистецька галерія "Focus" при вул. Queen-West 861 приготовляє збірну виставку творів визначних українських мистців із збірок торонтських колекторів образотворчого мистецтва;
- В приміщеннях Four Seasons Sheraton Готелю, де відбуватиметься Світовий Конґрес, буде влаштована, заходами згадуваного вже Осередку Мистецтва ССУК ,виставка української архітектури Канади, репрезентованої українськими церквами за проєктами проф. інж. Радослава Жука з Монтреалю;

Будуть ще й інші варті відвідання імпрези та покази, про які у свій час подасть інформації Організаційний Комітет Другого СКВУ.

ФЕДЕРАЛЬНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА ПРО ЕҐНЮ

Речник федеральної податкової служби заявив, що існує можливість, що ця служба старатиметься змусити колишнього віцепрезидента Спіро Еґню заплатити податки за кілька минулих років, а також грошову кару. Може бути, що Еґню мусітиме заплатити близько 100,000 долярів. Колишній віцепрезидент заперечує твердження, що він не платив податків. Він заявив, що погодився не оспорювати обвинувачення в тому, що в 1967 році не заплатив податків, бо це був тільки засіб, за допомогою якого можна було дійти до порозуміння й компромісу з Департаментом справедливости, а не признання до вини.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Народи прагнуть миру і свободи

На тему відновленого арабсько - ізраїльського збройного конфлікту написано багато коментарів і багато пороблено пропозицій щодо способів його полагодження. Обидві воюючі сторони втішаються активною підтримкою двох надпотуг — ЗСА та СССР, що, очевидно, тільки сприяє поширенню конфлікту і його загостренню. Вислів цього знаходимо в останніх виступах голів держав: президента Єгипту Анвара ель Садата та прем'єр-міністра Ізраїля Гольди Меїр.

До арабсько - ізраїльського конфлікту зайняв становище також відомий совєтський дисидент академік А. Сахаров, який у своїй оцінці ситуації вийшов не з позицій таких чи інших інтересів великих держав СССР і ЗСА, не з позицій територіяльних претенсій арабів чи Ізраїля, а з позицій людини, яка на першому місці ставить питання пошанування основних прав народів і кожної людини у світі. „Народи усіх країн є зацікавлені не у мілітарних перемогах, — заявив А. Сахаров, — а в мирі та безпеці, у пошануванні прав і надій всіх національностей, у толерантності і у свободі".

Нам здається, що це власне в актуальній тривожній міжнародній політичній ситуації є єдино правильна принципова постановка проблеми, бо тільки розв'язка спірних політичних і територіяльних проблем під таким аспектом, а не тільки збереження та петрифікація наявного несправедливого статусу кво, може забезпечити у світі тривалий мир, міжнародну безпеку, добробут і пошанування основних прав людини. Правильною є також вимога А. Сахарова, щоб СССР і „соціялістичні країни" покінчили з політикою однобічної підтримки арабських держав проти Ізраїля, бо в цей спосіб вони тільки розпалюють ненависть між народами на Близькому Сході і внеможливлюють забезпечити там тривалий мир, однаково дорогий і для ізраїльтян і для широких народних мас арабських країн, життьовий стандарт яких ще дуже низький, бо всі ресурси країни спрямовують на воєнні потреби.

Виступаючи з кличами про відпруження у міжнародних відносинах, СССР своєю зовнішньою політикою сприяє постійному напруженню і загостренню ситуації у світі. Причина цього, як відзначив А. Сахаров, брак в СССР внутрішньої демократизації, тобто брак реальних умов для того, щоб народи СССР могли вільно висловити свою волю і організувати своє життя по лінії власних потреб та інтересів, а не були знаряддям авантюристичної зовнішньої політики авторитарно - тоталітарного режиму.

Війна на Близькому Сході і її можливі наслідки заставляють до глибокої застанови над словами і пропозиціями батька совєтської атомної бомби.

Облудні, терористичні гасла

Совєтська преса опублікувала 53 заклики, які схвалив ЦК КПСС та під яким проходитиме підготова до відзначування традиційної в СССР річниці „жовтневої революції". Як звичайно, заклики охоплюють різні аспекти совєтського життя і мають на меті підкреслити ці моменти, на яких зокрема залежить совєтської компартії в даному часі, як, наприклад, заклик, щоб трудящі „достойно завершили третій, рішаючий рік п'ятирічки". Крім справ, що стосуються внутрішньої совєтської дійсности, увага в закликах також відведена і „ленінській зовнішній політиці". Крім заклику - привітання „народам соціялістичних країн" і мови про те, що „хай скріплюється та процвітає братня співпраця країн соціялізму", „світова ситема соціялізму" тощо, є привіт чілійському народові, згадка про „совєтсько - в'єтнамську дружбу" і два окремі заклики, присвячені арабам. З уваги на теперішній конфлікт на Близькому Сході,ці заклики мають свою вимову, бо в них уточнена совєтська політика щодо цього простору. Ці заклики такі:

„Народи світу! Вимагайте припинення ізраїльської агресії проти арабських держав, звільнення всіх захоплених ізраїльським агресором арабських земель, встановлення надійного миру для всіх держав і народів Близького Сходу! Хай шириться і кріпшає солідарність з арабськими народами в їх справедливій боротьбі!"

Коли йдеться про загальне спрямування совєтської зовнішньої політики, то воно спрямоване по лінії заклику „змагатися за те, щоб розрядка міжнародного напруження стала необоротною, змагатися за перетворення мирного співіснування в норму взаємовідносин між державами з різним соціяльним ладом!"

Як у внутрішніх, так і в міжнародних справах совєтські „жовтневі" гасла мають і сьогодні усі ті прикмети облуди і терору, що їх вони віддзеркалювали в минулому.

Мих. Килимник

ПІСЛЯ АКАДЕМІКА САХАРОВА

Куритиба, Бразилія. — Одверто кажучи, після блискучих, об'єктивних і незбито обґрунтованих та в багатьох випадках поданих з глибокою аналізою „попереджень" акад. Андрія Сахарова, що їх уже кілька разів друкує преса вільного світу, будь-кому самому їхати до Совєтського Союзу, щоб на „власні очі" побачити там дійсність, чи розпитувати про неї якогось „свіжого" туриста або втікача, вже нема ніякої рації, ні потреби. Більше й докладніше, як сказав академік Сахаров, не побачить і не скаже ні президент Ричард Ніксон, ні Генрі Кіссінджер, ні будь-який міністер або і найдосвідченіший журналіст - совєтолог із Заходу, а навіть ні будь - хто з наших емігрантів та їх нащадків. Навіть листи, різними способами одержувані „звідтіля", не можуть „перескочити" Сахарова, бо дуже тяжко уявити собі особу з подібним вглядом у справи, яке має академік, як також і те становище, що він його займав у близькому минулому (за його власними словами, „належав до осіб з найбільшими привілеями"),а там і виняткова чесність у сприйманні довкілля, а, зрештою, глибока і всебічна аналіза всього того, що було і є перед його уважними очима. На окреме відзначення заслуговує, звичайно, також відвага вченого.

Хто уважно прочитав „попередження" визначного вченого, „батька" совєтської водневої бомби, то перше почуття від того виникає таке: не хочеться й півгодини перебути в жахливих умовах потворної червоної імперії. І це почуття розповсюджується на всі галузі: життьового побуту, культури, науки, літератури, правних (вірніше, безправних) відносин, політики, адміністрації тощо, тощо. Академік Андрій Сахаров, здається, не залишив без насвітлень жадної ділянки моторошної совєтської дійсності. І нічого він у тій дійсності не знайшов додатнього, позитивного, а тільки лихе та ганебне і всі його „попередження", спрямовані до країн поза засягом Совєтського Союзу, націлені на те, щоб і вони, часом, не зазнали тієї гіркої долі, як народи СССР. Недарма преса вільного світу так широко коментує виступи академіка, а комуністична преса, навпаки, не маючи можливости будь-що спростувати з тверджень академіка, лайливо лементує на його адресу, називає його „зрадником", „прислужником Заходу", а то й „ворогом народу"... Останньо, наприклад, комуністична преса різних країн вчепилася до Сахарова за те, що він не засудив державного перевороту в Чіле і на цій підставі вже обзиває його „спільником чілійських генералів", їх „прислужником". А що може знати академік Сахаров про те, що й чому сталося в Чіле? Адже він каже, що населення СССР уже понад 50 років перебуває відгородженим від усього світу. А все ж, можна погодитися, що події в Чіле мають певне пов'язання з виступами видатного вченого, тобто, що чілійські військовики прислухались до його „попереджень" і таки вирішили не допустити в своїй країні до того, що має місце в СССР, через те й розправилися з комуністичними провідниками, осілими в Сантіяго, які діяли за наказами Москви, насамперед скрізь та в усьому сіючи неймовірний хаос, щоб на тому ґрунті встановити комуністичну диктатуру за жахливими московськими зразками. Гучний голос Сахарова, тою чи іншою мірою, почули всі визначніші політики Заходу, навіть сучасний керівник міжнародної політики ЗСА, Генрі Кіссінджер, головний архітект „зближення" з Кремлем, сказав журналістам, що він уважно прочитав виступи видатного вченого з Москви, а президент Франції, Жорж Помпіду, який теж запопадливо „зближується" з Кремлем, негайно опинився в гостях у червоному Китаї, де, безперечно, „побирав лекції" про СССР, хоч би на підставі недавно відбутого в Пекіні, явно протисовєтського характеру, Х з'їзду китайської комуністичної партії. Нема сумніву, що тепер, учасники конференцій у Гельсінках, зустрічей у Відні, з кожного питання, що стосується СССР, заглядають до відповідних пресових стрічок, вичитуючи в них, що та як у певній справі сказав академік Сахаров. Взагалі, коли взяти в цілому всі останні матеріяли академіка Сахарова, то вони заслуговують на дуже високу оцінку. Сахаров виявився найкращим керівником напівлегального Комітету Захисту Прав Людини в СССР (створеного на засадах відповідної хартії ООН) і є його також величезною заслугою, що він поважився рішуче засудити московський комуністичний режим.

Варто тут навести головніші ствердження з того „попередження".

1. Сахаров вважає, що соціялізм (у комуністичному розумінні) взагалі є неможливим до здійснення (між іншим, такої думки й Мілован Джилас); конкретно СССР називає країною державного капіталізму, з максимальною концентрацією всього життя в руках керівних чинників. Державний капіталізм є найгіршим виглядом капіталізму, хоч кремлівські ватажки із шкіри вилазять, галасуючи на найвищих нотах, що побудоване ними суспільство є „найпередовішим у світі". Насправді ж воно є найгіршим, найреакційнішим;

2. В СССР нещадно здушують найменшу волю думки та слова, там — скрайня ідеологічна нетерпимість;

3. У відповідь на нестямну русифікацію не-російських народів, уперто, послідовно й жорстоко проводжувану Кремлем, ширяться та зміцнюються місцеві націоналізми, особливо в Україні та Прибалтиці. Ті рухи є відосередніми, вони прагнуть розсадити СССР знутра. Відносно України, Сахаров в одному з матеріялів доволі широко висвітлює, який жахливий терор з а п ровадив там Кремль, подаючи до загального відома чимало жахливих фактів;

4. Комуністична п а р тія Совєтського Союзу — це добре зорганізована й здисциплінована правляча каста, яка має величезні привілеї в усьому, паразитно існуючи на шиях понад 200 мільйонів звичайних людей. Її провід робить, що тільки хоче;

5. В СССР має місце нечувана експлуатація людности;

6. Сваволя КҐБ (політичної поліції) безмежна, духовий і фізичний терор в імперії діє майже безперервно;

7. Лиховісні безправ'я, постійне приниження людсь-

(Закінчення на стор 3-ій)

Іван Кедрин

ГРИГОР КРУК І УВУ

Григор Крук, один з найвидатніших сучасних українських мистців, — щаслива людина. Коли всі мистці мріють, щоб появилась гарна їхня монографія, а про багатьох появляються такі твори щойно після їх смерти (Труш і Новаківський в Україні, Крюків в Аргентині, Цимбал в ЗСА), то Крук не може нарікати, що сучасні земляки не тямлять про нього. Спершу появилася була збірна монографія Григора Крука і двох інших мистців, опісля 80-тисторінкова книжка про Григора Крука у німецькій і українській мовах з 15-сторінковим текстом, більшу частину якого займала фахова оцінка д-ра Володимира Поповича. А оце тепер, кілька днів чи тижнів тому, вийшла у Мюнхені, місці постійного замешкання мистця, монографія, про яку можна висловлюватися тільки в суперлятивах: про мистця, якому вона присвячена, — про спонзора - видавця, — про мецената, який своїми грішми уможливив це дороге видання, — про всю технічну сторінку твору. Це розкішне видання, 185 сторінок великого альбомного формату, у тому 24 сторінок тексту і 159 цілосторінкових ілюстрацій, список скульптур, коротенькі цитати найважливіших рецензій, література. Книжка — у німецькій і англійській мовах, коротеньке вступне слово Жана Кассу та 4 і півсторінковий „Вступ" д-р Іви Бавер. Це перший твір з ділянки мистецтва, виданий Українським Вільним Університетом у великому німецькому видавництві „Зюдвест Ферляґ" у Мюнхені. На обороті заголовної сторінки зазначено: „Появу цього твору Український Вільний Університет і Григор Крук завдячують прихильності генерального консула Ганса Дюрмаєра, голови Надзірної Ради Зюддойчер Ферляґ, Г. м. Б. Г., Мюнхен". Ганс Дюрмаєр — це генеральний консул Кіпру на Баварію, Баден-Вюртемберг і Гессен, один із потентатів німецьких газетних видавництв, який пожертвував на українські цілі вже яких 10.000 дол. Заслуга Українського Вільного Університету, чи, конкретно, його ректора проф. д-ра Володимира Янева, подвійна: що він умів нав'язати широкі зв'язки з впливовими людьми німецького культурного й господарського світу і що він поширив свою діяльність на мистецтво, невід'ємну частину культури.

Нема нічого дивного у тому, що УВУ і Ганс Дюрмаєр обрали Григора Крука на найперший предмет своєї видавничої уваги. Це мистець великого формату, широкого розмаху, глибокої фахової освіти (закінчив академію мистецтв у Кракові й Берліні), наскрізь сучасний, новітній, модерний, у модернізмі якого проте виразно слідний український елемент. Згадана авторка „Вступу" у монографії, німецький історик мистецтва д-р Іза Бавер, правильно вказує на „свідомі або підсвідомі спомини" мистця з України, прикметні для його творчости — динаміка, навіть брутальна сила і брутальна щирість, монументальність. Іза Бавер підкреслює „гармонію між рухом і спокоєм" у скульптурах Крука і їхню „внутрішню духовість". Деякі, неначе сокирою грубо тесані, постаті й обличчя — ніби, на перший погляд, погані, але є в тій погані дивна краса і принада. Є там скульптури сповнені глибокого смутку, як ось „Мати-втікачка з дитиною", — є похмурі, як „Паламар", „У Велику П'ятницю", „Злодій" і ін., — з деяких віє тишею і спокоєм, як „Фрагментжінка" чи „Над морською пляжею", — є розмашисті рухом у кількох „Танечницях", — є гротесковий „Портрет дитини" і низка портретів жінок та чоловіків із характеристичними для них виразами облич.

Репродуковані у тій монографії Григора Крука твори — це здебільша бронза, але також терракота, пластика, навіть кераміка. Коли у монографії з аналітичною статтею д-ра Володимира Поповича вичислено його виставки до 1968 р. включно, то в цій останній монографії названо його виставки до 1972 р., ото ж репродуковані тут твори походять теж з останнього часу. Названо теж у книжці великі европейські музеї й галерії, які закупили твори Крука. Можна підписатися двома руками під ствердженням д-р Іви Бавер, що Григор Крук „має запевнене незаперечне місце в історії сучасної скульптури", а Український Вільний Університет подбав тепер за видання про Григора Крука, яке знайде доступ до міжнародних книгарень і до бібліотек міжнародних колекціонерів. Коли б Український Вільний Університет продовжував започатковане діло, не задовольнився тільки цією одною монографією та видав цілу серію таких творів з ділянки українського мистецтва, то не тільки придбав би глибоку вдячність отих окремих мистців, а зробив би вікопомне діло для української культури й поширення доброго українського імени у широкому світі.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТАНОВИЩЕ ДО СТАНОВИЩА

В „Свободі" з 3 жовтня ц.р. опубліковано дві заяви в справі Гарвардського Центру українознавчих студій: Становище Управи Українсько-Американської Асоціяції Університетських Професорів (УААП) та Заяву Українських Канадських Професорів (УКП). Становище висуває низку обвинувачень цьому Центрові і пропонує свою схему, за якою цей Центр мусив би діяти, а Заява, хоч і не без речевої критики, апробує організацію і характер цього Центру.

Ми, нижче підписані, з прикрістю стверджуємо появу Становища управи УААУП та з болем констатуємо, що ще і сьогодні треба боронити цей Центр, як це робить Заява УКП. Становище УААУП змушує нас зробити таку заяву:

1. Управа УААУП не говорить в імені всіх українсько-американських науковців. Припускаємо, що при вудсутности попереднього опиту всіх 165 членів цієї Асоціяції в цій справі, ця Управа не може говорити навіть від Асоціяції як цілости. Тому Становище Управи УААУП трактуємо тільки як погляд тих людей, які його підписали.

2. Вважаємо, що українське суспільство, хоч і виявило подивугідну жертвенність у відношенні до постання цього Центру, в силу очевидних причин не може бути активним співучасником організаційного та академічного функціювання цього Центру.

3. Тому ми вважаємо, що схема, яку пропонує Управа УААУП і за якою Гарвардський Центр мусив би діяти, нереальна і непридатна.

4. Ми свідомі певних труднощів, які виникають в організації цього Центру, але ми переконані, що ці труднощі будуть успішно поборені і три українознавчі катедри, разом з Дослідчим Інститутом, зроблять поважний вклад у скарбницю української науки.

5. Ми переконані в тому, що встрявання суспільних, політичних та професійних організацій у справи українознавчих студій в Гарвардському університеті є шкідливим не тільки для цих студій, але також і для українського суспільства взагалі.

6. Тому ми солідаризуємося із Заявою УКП і разом з нашими канадськими колегами закликаємо наше суспільство і далі допомагати Гарвардському Центрові матеріяльно і морально.

Володимир Вандера (Temple University)
Олекса Біланюк (Swathmore College)
Ярослав Білінський (University of Delaware)
Роман Воронка (Newark College of Eng.)
Всеволод Голубничий (Hunter College)
Рената Голод-Третяк (Univ. of Pennsylvania)
Іван Коропецький (Temple University)
Мирослав Лабунька (La Salle College)
Евген Лащик (La Salle College)
Володимир Нагірний (Hunter College)
Тарас Гунчак (Rutgers University)
Володимир Петришин (Rutgers University)
Леонід Рудницький (La Salle College)
Роман Солчаник (Rutgers University)
Олег Федишин (Richmond College, CUNY)
Іван Фізер (Rutgers University)
Марта Богачевська-Хомяк (Manhattanville College)
Роман Шпорлюк (University of Michigan)
Юрій Шевельов (Columbia University)
Іван Головінський (Rutgers University)
Юрій Перфецький (La Salle College)
Олег Третяк (Drexel University)

— o O o —

Мушу признатись, що я не підписався б під Заявою Українських Канадських Професорів.

По-перше, та Заява тенденційна. Її автор виразно дає до зрозуміння, що ті, хто критикує людей, зв'язаних з катедрами на Гарварді та й саму концепцію тих катедр, це політикани, які правдивої науки не хочуть і не можуть розуміти.

По-друге, автор Заяви висловлює задоволення з того, що ФКУ відділив українські гроші від українців і дав їх на Гарвард, де українські політикани не будуть мати доступу. Таке почуття меншевартости мені цілком не подобається.

По-третє, різні великі історики займалися деякими критичними моментами української історії. Одні великі історики трактували ті моменти так, що великій більшості українських лиців це подобалось. Інших великих істориків українові, лише ненавиділи.

М. Мельник

Долучуючись до голосу колег М. Вараболяка, О. Тарнавського та В. Голубничого (гл. „Свобода", з 10 жовтня), та ін. у справі Становища Українсько - Американської Асоціяції Університетських Професорів (УААУП) відносно Українського Центру при Гарварді, додам, що це „становище" треба уважати радше за особисте становище двох членів Управи УААУП, а не як становище членства УААУП, бо цієї справи ані не дискутовано, ані не прийнято більшістю голосів членства. З уваги на це, прилучуюся до Заяви канадських колег.

Теодор Мацьків
професор і директор відділу совєтознавчих студій при університеті в Акроні

Едвард Козак

СВОЯ СВОЇХ НЕ ПОЗНАША

(2)

Тягнули ми так з ред. Л. Лепким журнал цілий рік, а по році Лепкий перейшов на постійну посаду ҐаКаЧе (Господарсько - Кооперативний Часопис) і редакцію „Зиза" перебрав я. Мені прибавили дещо до гонорару, але це йшло на іншу потребу, а саме на плачення гонорарів за писаний матеріял. По річному досвіді я бачив, що для вдержання доброго рівня і престижу сатиричного журналу треба виплекати і створити добрий гурт співробітників. Писати задармо ніхто, навіть Курдидик, який до того гурту співробітників належав, не хотів і це треба було вирозуміти, але фонду для гонорарів не було. Треба було платити з власних „редакційних". Не раз і цих не вистачало і треба було сягнути до кишені глибше, до власних, зароблених деінде, грошей.

З другого боку „розробити" журнал було тяжко, бо „Зиз" не мав окремого адміністратора, дусилися ми в невеликих двох кімнатах, (Руська 18), де, крім Видавництва „Червона Калина", містився тоді теж Донцова „Вісник". Для повного образу вистачить сказати, що впродовж цілого часу існування „Зиза", редактор не мав не то редакційного бюрка, але й звичайного столика. Редаґувалося журнал дослівно на-стоячки.

В таких обставинах я тягнув „Зиза" через сім літ. В 1933-му році Іван Тиктор запропонував мені створити новий сатиричний журнал „Комар". Видавничий розмах Тиктора, пророблений контакт з ширшою, головно селянською масою читача, давали надію поставити журнал на твердих і певних основах. І так сталося: в дуже короткому часі ми перейшли з „Комарем" з двотижневика на тижневик і осягнули тираж сім тисяч. Це сам тираж, читачів було куди більше, бо „Комар" передплачували майже всі читальні „Просвіти", де одне число переходило з рук до рук.

На наші тодішні галицькі обставини це був величезний успіх. Перший раз в історії української сатиричної преси редакція журналу мала свою окрему кімнату з трьома бюрками і правдивим редакційним кошем. Крім мене, сиділи там постійні співробітники — Михайло Голинський, молодий надійний сатирик, який виступав під псевдом Гриць Муха, а пізніше, теж молодий гуморист і карикатурист, Лев Сенишин. Крім цих постійних співробітників, „Комар" згуртував коло себе цілий ряд добрих сатириків, поетів і журналістів. Були це: Теодор Курпіта, Федь Триндик, І. Керницький, Юра Шкрумеляк, Гіякинд Брунька, Ю. Тарнович, Іван Чорнобривий, В. Рибчак, М. Базюк (ЕсЕр), Я. Гніздовський, О. Цісик, І. Чернява, О. Климко, М. Голубець, Орест Ордан, О. Карпенко та інші. Подаю їх тут у такій черзі, в якій вони приблизно стояли у своїй активности співпраці з журналом. Відтак прибули ще ред. Роман Пашківський і Анатоль Курдидик, але про це пізніше.

Перше я хотів би спростувати дещо, що хибно подає Курдидик, описуючи, що сталося з „Зизом" по моєму відході. Він і Р. Пашківський пробували не допустити до ліквідації і, як виходить з Курдидикового писання, були б втримали і видавали „Зиза" мало що не по нинішній день, але, як пише „прийшло до ускладнення, бо Еко зголосив претенсії до самої назви".

Це вже виссане з найгрубшого Курдидикового пальця!

Які бо претенсії я міг зголошувати, коли я не був ані основником, ані автором назви „Зиз"?

Можливо, що Курдидик щось поплутав з іншим моїм прилюдним протестом, який я тоді видрукував у „Комарі". Справа була в тому, що в „Зизі" появилися карикатури перекальковувані з моїх попередніх карикатур, включно з наслідуванням „Малого Ромця", які рисував Р. Чорній. Мистецькі кола, як і загальна опінія, стануля по моїй стороні і це подекуди було одною з причин (попри фінансову), чому „Червона Калина" зліквідувала „Зиза". Постав тоді другий журнал „Жорна", який стояв уже поза Видавництвом „Червона Калина".

Поплутав Курдидик теж у тому, хто в цьому конфлікті „Зиз" – „Комар" по якому там боці плота стояв. Це поплутання набирає своєї пікантности, коли Курдидик, вихваляючи „своїх", не жаліє терпкого слова, коли говорить про „Ека" і його протекторів." Пише він: „врятував справу „Зиза" ще й молодий Р. Чорній, бо інший початківець-карикатурист Л. Сенишин був також співробітником пресового концерну Івана Тиктора". Тим часом було якраз навпаки. Лев Сенишин був цілий час при „Зизі", а відтак при „Жорнах" і цілий час поміщував там свої карикатури, підписуючи „Сен". Щойно по ліквідації „Жорен" в 1934 році прийшов до „Комаря", як постійний співробітник. З ним прийшов і ред. Пашківський як співредактор, прийшов і Курдидик, про що він чомусь у своїй статті не згадує.

Мені й дивно, чому Курдидик словом не згадує про свою і Романа Пашківського співпрацю в „Комарі"? Відсилаючи читачів до річників „Будяка", „Зиза" і „Жорен", чомусь обминув і не згадує про річники „Комаря". Шкода, бо там може найбільш конкретно міг виявити Романа Пашківського, як автора малих сатиричних фейлетонів. Підписував він їх псевдом „Раднерад". Це добрі, його власні фейлетони, а не видумана „безліч рисунків", чи все інше, що понакопичував без застанови і перевірення А. Курдидик.

Це найперше треба було б розглянути і оцінити, як безперечну творчу спадщину по покійному Романі Пашківськім.

Багато розписується А. Курдидик ще про одну, у свій час дуже контроверсійну справу, не знати чому і нащо, бо сам признає, що вона ніякого відношення до Романа Пашківського не мала. Це справа „Луґів".

Пощо відгребувати стару, припалу сороклітнім порохом справу, і то в дуже невластивому місці — в посмертному спомині? Пише з такою пристрастю, як би ось тепер ще стояв над ним луговий тромпетер і дув йому, Курдидикові, над самим вухом.

Нащо, пощо?

Хіба на те, щоб вилити злість на мені, бо пише: „Еко пописувався в осмішуванні д-ра Романа Дашкевича і Луґів"...

Ціла ця справа Луґів сьогодні належить вже до історії і там треба її залишити. Не я сам виступав сатирою проти нової політики „Луґів", виступив, як пише сам Курдидик, цілий тодішній націоналістичний фронт, виступили радикали, а навіть велика частина УНДО, тоді коли друга частина заховала кортуазійну резерву. Але ніхто цього виступу Луґу не похвалив. Хто голосно, а хто потихо, але всі були одної думки, що політика Луґів була виразним виломом в нашім одностайнім протипольськім фронті.

Пише Курдидик, що по часі Луґи оправдали себе, бо їх теж почали поляки розв'язувати... Пощо ж тоді було тратити стільки часу та енергії, як ми оті розв'язування мали з самого початку і без „політики" Луґів?

Моє ж „пописування в осмішуванні" не було таке легке, як здається Курдидикові. З одного боку, за мною

(Закінчення на стор. 3-ій)

Повідомила про розстріли

Чілійська хунта повідомила, що минулого тижня розстріляно 6 осіб, яких обвинувачено за напад на армійського підстаршину. Речник хунти твердив, що від 11-го вересня, тобто від дня державного перевороту, було розстріляно тільки 46 осіб. Натомість інші джерела подають, що військові та поліційні чинники розстріляли сотні людей. Між іншим, такі інформації передали пресі представники кількох інтернаціональних організацій, які занимаються обороною прав людини. Представники Інтернаціональної Асоціяції Демократичних Юристів, Інтернаціональної Федерації Людських Прав і Інтернаціонального Руху Католицьких Юристів, які перебули в Чіле один тиждень, плянують передати свої інформації про розстріли, безпідставні арешти та тортури політичних в'язнів генеральному секретареві Об'єднаних Націй Куртові Вальдгаймові. Провідник чілійської хунти генерал Авґусто Піночет Уґарте заперечив ці твердження представників інтернаціональних організацій.

СВОЯ СВОЇХ НЕ ПОЗНАША

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ходили луговики з палками, а з другого боку — траплялось, що карикатури про Луги в „Комарі" конфіскувала ... польська цензура.

Вкінці — кілька слів до автора Анатоля Курдидика.

Дорогий Пане Тольку, колишній співробітнику „Зизи" та „Комаря"! Яка муха вкусила Вас, чи що таке приснилося, що Ви раптом узлостилися і по стількох роках пригадали собі Луги і мене при тому у поганому насвітленню? Та ж тоді, по не цілих двох роках після афери Лугів, Ви були з нами у згоді і ґречно дописували до „Комаря". Раз написали Ви таке:

„Оце ідуть. Побравшися
за руки,
Нові два сівачі під нашу
стріху:
„Комар" і „Жорна". Два,
як рідні ... внуки,
Що замість зерна сміх несуть
у міху."

Вірш підписаний - „Ака". „Жорна" щоправда вже тоді не існували, але це нікому не шкодило і ми, тобто Пашківський, Ви і я були в доброму, навіть дружньому контакті. Чи ви, Тольку, тоді лиш так причаїлися, ховаючи камінь на мене глибоко в кишені, щоб десь аж по сорок роках кинути ним у мій городчик? ..

Чи не краще попанувати нам, пане Тольку сиві волоски під лисиною і замість виписувати злосливості, з вервицею в руках відмолювати гріхи наша, а їх же і без того єсть чимало ...

Господи, відпусти! ..

ПІСЛЯ АКАДЕМІКА САХАРОВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ної гідности, нещасне поборювання того, що не відповідає генеральній лінії партії (яка щораз міняється), повне беззаконня — деуявні;

8. Вирощувачі хліба, оті нещасні селяни - колгоспники, перебувають у повному закріпаченні, їх навіть позбавлено права мати пашпорти;

9. Наука, література й мистецтво щораз дістають накази від партії, якими вони мають бути, а совєтська преса — це демагогічні та нудні комуністичні теревені, які тільки отруюють людський мозок, людську думку;

10. Правдиво — в СССР запроваджено найгіршої міри тоталітарний фашизм.

Висловивши повище (як і багато чого іншого), акад. Сахаров дальше остерігає всі інші країни перед совєтськими впливами від так званого „зближення" з СССР. Цієї пересторогу подає він у двох розрізах: безпосередньо для згаданих країн і для населення червоної імперії. Щодо перших, академік твердить, що провід СССР, опанований загарбницькими імперіялістичними ідеями, у всіх так „зближених" діє підступно і злонамірене, тобто якби більше проперти свого і аннаймение (а то й зовсім) поступатися партнерам. Це стосується озброєнь, економіки і домов про кордони... Врештою, все робиться так, якби глибше залізти в чужі країни, поступово їх знесилювати та перетворювати у залежні від Москви, аж поки прийде сприятлива година запровадити і в них потворний московський комуністичний режим. Для багатонаціональної людности СССР кожне таке „зближення" приносить нове посилення тиску й знищення обкросних до межі решток тих прав громадянина, що ще так-сяк там залишились, від чого сама гідність підсовєтської людини ще більше втрачається.

Академік Сахаров заодно підкреслив, що за існуючого стану в СССР, коли все в своїх руках зосередила єдина каста — комуністична партія, а особливо її провід, нічого не можна і не дасться зробити для будь-якого поліпшення прикрої дійсності. В системі комуністичної диктатури особа, яка підноситься по ієрархічних щаблях партійної, державної, господарської і т. ін. драбини вгору, або вже більш-менш твердо осіла на поважному становищі, зацікавлена в збереженні існуючої потворної дійсности, докладає всіх сил до її збереження. Звичайно, бувають і винятки, які, проте, погоди не роблять. Дуже широко Сахаров зупинився також на сучасному совєтському террорі в Україні та балтійських країнах, від чого людність там ще дужче терпить, ніж будь-де інде в СССР.

Логічний висновок із останніх (тут наведених) тверджень академіка — цілком ясний і виразний: „по-доброму", поступово чи там еволюційно в Совєтському Союзі нічого зробити не можна, відтак, вихід напрошується сам собою і тільки єдиний — конче потрібно силою змінити потворний режим московського комунізму.

Виставка українського народного мистецтва в Боффало

Фрагмент з виставки українського народного мистецтва в Боффало

28-го вересня ц. р. у місті Боффало, Н. Й. відбулося святочне відкриття будинку місцевого „Інтернаціонального Інституту". У відкритті взяли участь голова повіту Ірі, посадник міста і цілий ряд інших визначних осіб округи ніяґарського пограниччя. У тому самому часі в просторих залях цього інституту була відкрита виставка українського народного мистецтва. Виставку з рамени Відділу АДУК (Асоціяція Діячів Української Культури) приготовив відомий наш мистець Маріян Борачок. Усі експонати виставки походили із приватної збірки мистця.

Можна сміло ствердити, що мистець Маріян Борачок спеціялізується власне у влаштовуванні подібних виставок. Завдяки його трудам українські виставки не раз одержували перші нагороди на щорічних ярмарках повіту Ірі. Відбувались вони у місцевому університеті і коледжах та в наших установах. Усі вони, як і остання в „Інтернаціональному Інституті", завжди були гарно й естетично оформлені і знаходили признання своїх і чужих глядачів.

Експонати останньої виставки були розміщені відповідно до їх походження з різних частин України. Були там килими, тканини, вишивки і комплетні народні строї на манекінах, була кераміка і різьба, писанки, народні інструменти і навіть старий кинджал із дальматицької сталі одного з отаманів кубанського козацтва. Виставку доповняли портрети молодих дівчат нашої громади в чудових народних строях, серед української природи. Усі вони — пензля нашого мистця Маріяна Борачка.

Виставка тривала два тижні. Відвідало її чимало людей. Серед відвідувачів було багато представників різних етнічних груп великого Боффало, ними ж бо піклується „Інтернаціональний Інститут", були представники повітової і міської управ, церковні діячі різних віровизнань та багато принагідних глядачів. Деякі з них мали змогу вперше зустрітися з красою українського народного мистецтва. Далека Україна здобула собі чимало нових приятелів.

Ми довідалися, що мистець Маріян Борачок плянує заснувати в Боффало постійний музей українського мистецтва. На перший погляд справа ця неможлива для здійснення: винайм заль на приміщення музею, огрівання, освітлення і т. д. вимагають поважних і постійних коштів. Знаючи, і подивляючи енергію нашого мистця, віримо, що йому пощастить здійснити свої мрії. Із нашого боку бажаємо йому багато успіхів у його корисній для нашої громади праці.

І. Ч.

ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФОРДА

Джералд Форд, номінат на пост віцепрезидента ЗСА, мусить пройти точне розслідування комісіями обох Палат Конґресу. Ці комісії розпочнуть публічні переслухавання Форда та різних свідків десь за два тижні. Сенатська комісія правил вже тепер звернулася до федеральної податкової служби, щоб ця служба перевірила податкові звороти Форда за останніх 7 років. Еф-Бі-Ай також переводить точне розслідування номіната.

Українсько-Літературно Мистецький Клюб повідомляє

З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що тут в приміщенні цього ж Клюбу, у п'ятницю 19-го жовтня ц. р., о 8-ій год. вечора доповідатиме д-р Михайло Кучер на тему: "Падіння Петра Шелеста та його твір „Україно наша Радянська»".

Ділимося з Родиною і Знайомими сумною вісткою, що дня 15-го вересня цього року у Львові, упокоївся в Бозі наш Невіджалуваний
СИН, МУЖ, БАТЬКО, ШВАҐЕР і ВУЙКО
бл. п.
ОРЕСТ ГНАТИШАК
народжений 9-го жовтня 1925 року в селі Коровиці, повіт Любачів.
Просимо про молитви за спокій Його Душі.
Горем прибиті:
мати — ОЛЬГА
дружина — МАРІЯ із синами: АДРІЯНОМ, ЯРОСЛАВОМ і ЮРІЄМ
ЯРОСЛАВ ЛІЩИНСЬКИЙ — шваґер
ЛЮБА і ЄВГЕН — сестрінки
Ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Канаді

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого
МУЖА, ТАТА і ДІДУСЯ
АЛЕКСАНДРА ТУРА
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА
в четвер, 25-го жовтня 1973 року
в год. 8:30 рано
в Церкві Чесного Хреста в Асторії
на яку запрошує Друзів та Знайомих
дружина — СТЕФА з ДІТЬМИ та ВНУКАМИ

ЗАХОДАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ УВФ
буде відправлена
в суботу, 20-го жовтня, о год. 7-ій веч.
в Церкві св. Юра в Ню Йорку
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ДУШІ СЛ. П. ПРОВІДНИКА ОУН
СТЕПАНА БАНДЕРИ
В 14-ТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Після Панахиди, о год. 8:15 веч. відбудуться в ДОМІ ОУВФ при 315 Схід 10-та вул.
СВЯТОЧНІ СХОДИНИ
Доповідь про сл. п. Степана Бандеру виголосить п-ні ЛАРИСА ЛОЗИНСЬКА.
На Панахиду і доповідь запрошується все Українське Громадянство.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
СВ. П.
АНТОНА ШАРАНА
заслуженого і відданого українській справі громадського діяча, співосновника і довголітнього голови Відділу УККА в Джерзі Сіті й провідного члена Управ інших місцевих установ,
складаємо для вшанування Його світлої Пам'яті 100.00 долярів
на цілі місцевої Школи Українознавства.

Дружині Покійного і Шановній Родині, висловлюємо наше глибоке співчуття.

Світла Пам'ять про Покійного залишиться назавжди свіжою й тривалою в серцях всіх тих, хто Його знав і з Ним співпрацював.

УПРАВА ВІДДІЛУ УККА в ДЖЕРЗІ СІТІ

Замість квітів на могилу
бл. п. Степана Сприньского
б. голови Централі ОУА Самопоміч,
на допомогу для найбільш потребуючих, зложили члени Головної Управи і Відділу Самопоміч в Ню Йорку:
по 20.00 дол.: В. Сохан, І. Гурик, Р. Раковський;
по 10.00 дол.: П. Лозинський, Б. Ластовецький, В. Палідвор, Л. Прийдак, М. Ковальчин, М. Шпетко, Ф. Колодій, Е. Малицький, М. Цяпка, Р. Гуглевич, М. Пшонський, Я. Петрик, П. Кобзяр, С. Сендецький, В. Мосора;
по 5.00 дол.: М. Лисогір, Е. Козіцька, Т. Шевчук.
Разом 225.00 дол.

З глибоким смутком повідомляємо, що в неділю, 14-го жовтня 1973 року, відійшов від нас наш Дорогий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУСЬ
ІВАН ТРОХИМОВИЧ КОЛОМИЄЦЬ
Народився 1906-го року на Полтавщині, Кобиляцькому районі на хуторі Коломийцівка.
Залишив у смутку:
дружину — МАРТУ
синів: АНАТОЛІЯ з дружиною ЛЮБОМИРОЮ і дітьми: МАРТОЮ та АНДРІЄМ
ЮРІЯ з дружиною АЛЕКСАНДРОЮ і дітьми: АНАТОЛІЄМ, ТАЇСОЮ і ТАМАРОЮ

У ГАРВАРДІ ВІДМІЧЕНО СТОЛІТТЯ НТШ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вича, який репрезентував літературу. Представивши польські зацікавлення українською козацькою історією часів клясицизму та передромантизму, доповідач встановив принципи романтичного підходу: історизм, фольклористика та реґіоналізм. Опісля він перейшов до т. зв. української школи, при чому звернув увагу на співзвучні та полемічні відношення до Козаччини і Гайдамаччини в таких творах, як „Замок Каньовський" С. Гощинського, „Вернигора" М. Чайковського і „Коліївщина і степи" Грабовського, а також відгуки на польські історіософічні концепції у творчості Костомарова, Шевченка і Куліша. Рівнобіжно з прослідженням ідеологічних контактів і впливів (напр. Шевченко і Гощинський), доповідач зазначив вагу тих контактів (напр. Ґрабовського з Кулішем) на етапи розвитку таких літературних жанрів, як історична поема та історична повість.

Докторантка Наталія Кононенко-Мойл, що репрезентувала фолкльор, зайнялася проблемою жанру дум: „Українські думи — епічний твір чи баляда?" У випадку означення жанру дум думки вчених розходяться: одні вважають думу епічним твором (героїчний епос), в роді сербського епосу, тоді як другі включають їх до жанру пісень. Власне нові досліди над названими жанрами дають змогу запропонувати нову розв'язку того спірного питання. Думи мають чимало прикмет, спільних із епосом. Вони виконуються у мелодійнім речитативі (тирадами) професійними кобзарями. Так само як епічний твір, вони являють собою віршову структуру з віршем різної довготи.

Паралельно з тим думи заключають в собі такі прикмети баляди як короткість і, перш усього елеґантний тон. Крім того, музичний акомпаніямент в думах не обов'язковий. Недавно дослідник баляд МакЕдуард Ліч виступив з тезою, що баляда — це відносно пізній жанр, що має свої корені у епосі. Тому, що в думах як епічні черти так і риси баляди розподілені майже по половині, можна прийняти, що думи це перехідний твір у лінії розвитку від епосу до баляди.

Після доповідей учасники сесії, серед яких були як гарвардські професори так і дійсні члени НТШ, разом із співробітниками Українського Наукового Інституту та докторантами перейшли до факультетського клюбу, де, у залі бібліотеки відбулася святочна вечеря. Учасники привітали оплесками та многоліттям двох найстарших дійсних членів НТШ приявних на залі, професорів Олександра Смакулу (від 1 грудня 1930 р.) і Володимира Кубійовича (від 8 червня 1931 р.)

Україномовна сесія (12 жовтня, год. 10:30) розпочалася святочною доповіддю проф. Олександра Оглоблина, президента Української Вільної Академії Наук в ЗСА та голови Українського Історичного Товариства: „Наукове Товариство ім. Шевченка в історії України". Із питомою йому майстерністю та суверенністю матерії доповідач подав на широкому історичному фоні розвиток української науки в 19 ст.: російськомовної на території імперії, та україномовної у Львові. Він спеціяльно зупинився на обставинах, що довели до того, що члени Полтавської Громади рішили перенести тягар науково-культурної праці до Львова, створивши там спочатку Літературне Т-во ім. Шевченка, яке опісля було ними ж перемінене на Наукове. В доповіді натиск був положений на всеукраїнський аспект НТШ. Крім того, було подано там чимало нових фактів, встановлених вперше доповідачем на основі неопублікованих архівних матеріялів, як напр. те, що перша добродійка НТШ графиня Єлисавета Скоропадська - Милорадович не діяла тільки під впливом О. Кониського чи Д. Пильчакова, а була сама свідомою ваги культури патріоткою.

Голова історично - філософічної секції НТШ (Сарсель) проф. Володимир Кубійович, відновник НТШ на еміґрації, задержався уперше у своїй доповіді: „Відновлення Наукового Товариства ім. Шевченка на чужині" на обставинах, які не дозволили Т-ву розвиватися в часі поміж війнами: байдужість галицького суспільства до науки, брак ширших горизонтів у тодішніх керівників і т. д. Опісля подав, як дійшло до ліквідації НТШ окупаційною владою большевиків, представив невдалі спроби віднови Т-ва за німців та врешті змалював відновлення НТШ на чужині і в роках 1947-1952. Доповідь була побудована на матеріялах із архіву Т-ва та на особистих споминах доповідача.

Слідували доповіді про вклад НТШ у відповідні ділянки українознавчих дослідів.

Першою була доповідь директора УНІ проф. Омеляна Пріцака про „Розвиток української історичної науки в НТШ за Михайла Грушевського". В період поміж сороковими та вісімдесятими роками 19 ст. розвинулася в Києві перша українська школа істориків Максимовича-Антоновича, т. зв. документальна школа. Вона впровадила до дослідів української історії нові методи, розвинула велику археологічну діяльність та створила цілу систему монографічних досліджень. Це було завданням Михайла Грушевського перещепити ці методологічні та фактичні здобутки до Галичини і розвинути їх. В Росії дальший розвиток був неможливий, так як не можна було там мати національної науки. Тільки в системі НТШ Грушевський зв'язав цю передову київську науку з українською мовою та на базі „цеглинок" київської документальної школи створив схему окремого українського історичного процесу і виповнив її своєю „Історією України-Руси". Опісля львівський досвід став базою для постання національної науки в Українській Академії Наук у Києві.

Історик українського права і діяч НТШ, професор Ярослав Падох доповідав про „Правничу науку в НТШ впродовж його століття". Перш за все він звернув увагу на те, що в останніх десятиліттях 19 століття керівниками українського громадського і політичного життя були головно юристи і що в системі конситуційної австрійської держави правничі студії мали велике значення, спеціяльно в атмосфері боротьби українців з польською адміністрацією Галичини за свої права. Тому не так історія українського права, як теорія і практика стислого права та австрійські кодекси були в центрі уваги українських правників того часу з д-ром Костем Левицьким на чолі. Власне останній заслужив собі спеціяльне місце ще тим, що склав перший німецько - український словник юридичної мови. Студії права в НТШ концентрувалися у Правничій комісії, яка видавала чотири групи публікацій: „Часопись правнича" (7 томів, 1893-1897), „Часопись правнича і економічна" (10 томів, 1900-1912), „Збірник Правничої Комісії" (3 томи) та „Правнича бібліотека" (4 томи). Доповідач закінчив поданням короткої характеристики тих публікацій та їх оцінкою.

З огляду на недугу ред. Богдана Кравцева його доповідь про „Українське літературознавство в НТШ" не була виголошена і сесія закінчилася докладом гостинного професора українського мовознавства Гарвардського Університету Михайла Лесева п.н. „Українське мовознавство в НТШ, 1892-1939". НТШ не тільки згуртувало біля себе дослідників української мови. Праця його мала також велике практичне значення: треба було науково обоснувати окремішність української мовної самобутности, доцільність терміну „Україна", „український", як теж впорядкувати український правопис.

З чисто наукової перспективи, праці та дослідження у виданнях НТШ, що до нині залишилися цінним вкладом в науку про українську мову, відносились головно до таких ділянок: історія української мови, діяктелогія, зокрема історична, та вивчення західньоукраїнських говірок. На окрему увагу заслуговує створення стараниям НТШ при участі УАН в Києві першого загально українського правопису у 1928 р.

Після закінчення сесії присутні подалися до будинку Українського Наукового Інституту, де стараниям пань бостонської громади (головою пані Николенко, Пріцак, Ранюк і Турко) був підготований для них святочний обід. Опісля учасники конференції оглядали виставку видань НТШ та праць про НТШ, підготовлену бібліотекарами українського відділу та інституту Яриною Турко та Е. Касинецем. Відома скульпторка, Миртала Пилипенко - Бентов подарувала Інститутові дві свої праці: „Четверта дименсія" та погруддя її батька, письменника Сергія Пилипенка (яким почалася ґалерія погрудь українських діячів). Якраз до конференції Інститут встиг створити три ґалерії портретів українських вчених: істориків, літературознавців та мовознавців.

Конференцію можна оцінити як дуже вдалий дебют нашої нової наукової установи.

СПОРТ

УСПІХИ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН ЧИКАГО

Неділя 16-го вересня:

Вища Дивізія:
„Леви"—„Марунс "5:2 (1:0)
Друга Дивізія:
„Крила" — „Рокетс" 3 : 1.

Перша футбольна дружина УАСТ „Леви" з Вищої Дивізії групи „Червоні" розіграла товариські футбольні змагання на стадіоні Ганзон парку з італійською дружиною „Марунс" з цієї самої дивізії, але з групи „Сині" Національної Футбольної Ліґи Чикаґо. Хоча, „Леви" виступили до цих змагань в резервовому складі без Банаха, Шефера, Кіпки, Євгена Мишалова, Роя і Андрущишина, вони розгромили італійців рахунком 5:2 та відплатилися їм за поразку 0:1 у змаганнях за стейтову Чашу губернатора Іллиной в середу 22-го серпня.

До дружини Левів вернувся Роман Аріяс, який значно підсилив нашу поміч. Добре заграли Іваник на воротах у першій півгрі та юньйори Возний і Євген Карпа в атаці. Ворота стрілили Шлінтер в 7-ій хвилині, Шлапак у 75-ій (найкращі ворота змагань), Возний у 77-ій і 80-ій і Євген Карпа у 85-ій хвилині. Сумівські Крила з другої дивізії перемогли на бічному грищі Ганзон парку дружину чорних противників „Рокетс" рахунком 3:1 у ліґових змаганнях за точки. Ворота стрілили: Василь Абрам'юк 2 і Лецюк 1.

Доріст УАСТ „Леви" потерпів високу поразку від їхніх чеських ровесників „Спарта" 0:7 в суботніх змаганнях.

ЧЕРГОВИЙ УСПІХ Левів

Резерви: Леви—Швабен 11:0
Доріст: Леви—Крила 1:1.

Неділя 23-го вересня була успішною для 3-ох футбольних дружин УАСТ „Леви" тому, що вони осягнули чергові перемоги й нові точки в ліґових змаганнях у своїх тивізіях Національної Футбольної Ліґи Чикаґо.

У суботніх змаганнях наші найменші „Левинята" й „Криленята" поділилися точками, зремісувавши 1:1. У головних змаганнях у неділю, які відбулися на бічному грищі Ганзон парку, перша дружина УАСТ „Леви" перемогла німецьку команду „Швабен" 2:0 та зіпхала німців з третього на четверте місце Вищої Дивізії групи „Червоні". Після 12-их змагань року (4-их осіннього сезону) рекорд першої дружини є такий: 6 перемог, один реміс, 5 поразок, відношення точок 13:11, а воріт 20:17 та третє місце своєї дивізії. Перша дружина „Левів" є знову сильною й здобула вже третю перемогу сезону в осінніх 3-ох змаганнях. Ворота для нашої дружини стрілили Євген Андрущишин в 57-ій хвилині з подачі Ґріна (перші ворота року) і Рой в 70-ій. На правому крилі добре заграв Вінтер. Новий змагун і воротар професійної дружини Ст. Луїз Старс, колишній воротар „Швабен". Добре суддював Стів Дар. Відношення наріжників 7:3 в користь „Левів". Склад „Левів": Банах, Скороход, Шефер, Підковірів, Кіпка, Шлінтер, Роман Аріяс, Вінтер, Ґрін, Рой, Андрущишин і Євген Карпа. У передзмаганнях резерва „Левів" розгромила резерву „Швабен" з рахунком 11:0 !!! Ворота стрілили Підковірів 4, Ґрін 3, Городинський 2, Стефан Мацько 1 і Овчарук 1.

Юнаки:
„Крила" — „Литовці" 2:0.
„Крила" — „Білі Орли" 3:0.

Неділя 30-го вересня. Сумівські „Крила" із осередку ім. Миколи Павлушкова здобули нову перемогу осіннього сезону у змаганнях другої дивізії над хорватською дружиною „Білі Орли" з рахунком 3:0. Ворота стрілили Василь Абрам'юк 2 і д-р Юліян Куляс 1. Крила мають добрі вигляди здобути віцечемпіонат другої дивізії та повернутись до першої, з якої вони впали при кінці минулого року.

Петро Головатий

ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНІР

СУАСТ - ПІВНІЧ. „ЛЕВИ" - "ЧИКАГО" — ЧЕМПІОНИ СУАСТ - ПІВНІЧ

Неділя, 2-го вересня:
„Леви" — „Черник" 4:2
„Леви" — „Черник" 5:0

Традиційний футбольний турнір за першість та переходові Чашу СУАСТ - Північ, делеґатура УСЦАК-у мав відбутися в цьому році в суботу 1-го і в неділю 2-го вересня на оселі СУМА „Київ" біля Детройту, стейту Мічиґен. Організатором турніру були Микола Кавка (голова), Маріян Заблоцький (секретар) та Володимир Гриньків — всі три з Управи СУАСТ - Північ, а господарем сумівський осередок ім. гетьмана Пилипа Орлика з Детройту.

До цьогорічного футбольного турніру були запрошені всі українські футбольні дружини зі спортових товариств, які є членами Української Спортової Централі Америки і Канади, а саме 1. УАСТ „Леви", 2. СК СУМА „Крила" та 3. СУМА „Тигри" — всі три з Чикаґо. 4. СУМА „Тигри" — Міннеаполіс, стейту Міннесота. 5. УАСК „Львів" — Клівленд, стейту Оґайо та 6. УСТ „Черник" — Детройт, стейту Мічиґен. На жаль, 4 укр. спортові товариства зігнорували рішення Управи СУАСТ - Північ і футбольний турнір не відбувся в цьому році, а замість нього лише відбулися подвійні футбольні змагання між двома українськими дружинами УАСТ „Леви" з Чикаґо та УСТ „Черник" — з Детройту, у неділю 2-го вересня на сумівській оселі „Київ" біля Детройту.

У 1-их змаганнях „Леви" перемогли Детройтську дружину „Черник" рахунком 4:2, бо господарі ставили гостям великий опір. Ворота для гостей стрілили Борис Шлапак 2, і Євген Мишалів 2. У других змаганнях у цьому самому дні „Леви" показались кондиційно й технічно кращою дружиною й перемогли мічиґенців рахунком 5:0. Ворота для переможців стрілили Михайло Мартинович 2, Євген Андрущишин 1, Євген Мишалів 1, і Стефан Мацько 1. Після змагань вручено переможцям перехідну Чашу СУАСТ - Північ, якої фундатором є І. Сливка.

У суботу 1-го вересня мали відбутися загальні збори і вибір нової Управи СУАСТ - Північ, але з уваги на те, що інші чотири українські спортові т-ва не прибули на турнір і не прислали делеґатів, загальні збори не відбулися.

Петро Головатий
рефер. преси СУАСТ - Північ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 20-го ЖОВТНЯ 1973 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори укр. доп. Т-ва Дністер, 361 Відд., о год. 5-ій веч. у власній домівці, 119 Аве. А. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. Д. Захарченко, предс., Вол. Варагура, секр.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$3.00
ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по — за інч за кожного рода оголошення.	$3.00
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту	$6.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти	$8.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

РОЗШУК

Пошукую братів:
МИХАЙЛО і ПЕТРО ПАЦІЙ
і односельчан, з села Дідилів, р-н Камінка Струмілова, обл. Тернопіль.
Брат ІЛКО PACIJ
Ridge View Hostel
London-Colney
Nr. St. Albans, Herts, England

КОСТЬ ПРИЙМАК
ур. 8. 4. 1923, в Молодятині, р-н Коломия, забраний німцями, пошукує сестра,
Paraska Skrypec
79260 — Goise d' Algohnay
Par la Creche, France

ТАРЗАН, Ч. 7013. Знахар на казує воїнам вбити Тарзана

Ви бачили власними очима... Чи це той чоловік, який збирався „рятувати" життя членів племени Буту?.. ...Мушу діяти негайно! Воїни Буту! Вбийте цю загрозу! — Відтак ми відмаршуємо до його „диявольського" села та знищимо його! В той час коли всі здивовано дивляться — Тарзан кидається поміж трупи тварин!